

Verslag zittingsdagen over buitenring bij Raad van State

11 en 12 maart te Den Haag

Staatsraden: Van Sloten, Hagen en Kranenburg

De belangrijkste zaken op een rij. (wie wil aanvullen, we horen het graag)

Stukken ingebracht in strijd met de goede procesorde

Bij opening van de zitting deelt Staatsraad van Sloten mede dat de Afdeling later ook zal beoordelen of bepaalde, later door de Provincie ingebrachte stukken, in strijd met de “goede procesorde” zijn ingebracht. Verzoeken om de stukken als strijdig met de procesorde aan te merken lagen er van de Vereniging Natuurmonumenten en de Stichting Stop Buitenring. Mocht de Afdeling tot de conclusie komen dat de stukken inderdaad in strijd met de procesorde zijn ingebracht, wordt de inhoud ervan niet betrokken bij de uitspraak.

Uitspraak

Staatsraad van Sloten gaf aan dat de termijn van 6 weken, waarbinnen normaliter een uitspraak wordt gedaan, wellicht niet haalbaar is vanwege de complexiteit van de zaak.

Prejudiciële vragen

In een andere zaak zijn door de Afdeling “prejudiciële vragen” gesteld aan het Europees Hof met betrekking mitigatie en compensatie. “Wanneer is er sprake van mitigatie of compensatie”?

Ook in het inpassingsplan buitenring is er discussie over welke maatregelen nu als mitigatie of als compensatie aangemerkt moeten worden. Vandaar dat Natuurmonumenten en de Stichting Stop Buitenring een verzoek hebben ingebracht om de antwoorden van het Europees Hof in de andere zaak af te wachten, alvorens uitspraak te doen over het inpassingsplan.

Mocht de Raad van State ook dit verzoek inwilligen, betekent dit dat de uitspraak ter zake het inpassingsplan nog geruime tijd op zich kan laten wachten.

ADC-toets zal vernietiging Inpassingsplan tot gevolg hebben

Het antwoord van het Europees Hof op de gestelde prejudiciële vragen is belangrijk omdat de stikstofmaatregelen die door de provincie als mitigerend worden aangegeven, toch aangemerkt moeten worden als compenserende maatregelen, zoals Natuurmonumenten en Stichting Stop Buitenring in hun beroep aangeven.

Dit betekent dat, alvorens compenserende maatregelen mogen worden uitgevoerd, er eerst een ADC-toets (Alternatieven, Dwingende noodzaak, Compensatie) had moeten plaatsvinden. Deze ADC-toets verloopt via de Europese Commissie. Mocht ook de Afdeling van mening zijn dat de ADC-toets had

moeten plaats vinden, zal het Inpassingsplan om die reden vernietigd worden.

Aanvullend advies StAB

Door diverse partijen zijn “deskundigenrapporten” ingebracht nadat het adviesorgaan van de Raad van State (StAB) haar advies al had uitgebracht. Door Natuurmonumenten en de Stichting Stop Buitenring is dan ook aan de Afdeling gevraagd om deze nieuwe deskundigenrapporten ook ter advisering aan StAB voor te leggen. Mocht de Afdeling daartoe besluiten zal de uitspraak langer op zich laten wachten.

Natuur

Natuurmonumenten en de Stichting Stop Buitenring verschillen van mening met de provincie over de methodiek die door de Provincie wordt toegepast ter zake de gevolgen van de stikstofemissie als gevolg van de komst van de buitenring.

De provincie spreekt van een planbijdrage en gaat uit van gemiddelden uitgesmeerd over een groot gebied. De provincie heeft vele ha. landbouwgrond aangekocht om te bestemmen tot natuur om daarmee de planbijdrage over een groter gebied te kunnen delen, hetgeen uiteraard tot lagere gemiddelden leidt.

Echter Natuurmonumenten stelt dat uitgaan van gemiddelden niet kan opgaan omdat beschermde planten (en uniek voor Nederland) in de directe nabijheid van de buitenring toch te maken krijgen met die veel te hoge stikstofemissies (hetgeen overigens door de provincie niet bestreden is) en daardoor toch verloren gaan. Het gaat hier o.a. om kwetsbare hangvenen op Brandenburg, direct gelegen aan de Buitenring en de kwetsbare vegetatie op de Breukberg.

Ook de verbeterdoelstellingen van de Natura-2000 gebieden kunnen niet gerealiseerd worden, aldus Natuurmonumenten.

Opvallend noemt de landsadvocaat dat dit in de toekomst wel mogelijk zal zijn bij toepassing van de PAS (Programmatiese Aanpak Stikstof). Hij noemde tijdens de zitting hydrologische maatregelen nabij de Rode Beek (=spartelbad en afgraven en vernatten zandvlakte), het verbieden van de Brunsummerheide als hondenuitlaatgebied, het minder toelaten van recreanten op de Brunsummerheide en het niet langer bemesten van de golfbaan in Brunssum.

Stichting Stop Buitenring heeft ter zitting gewezen op het feit dat er t.a.v. het recreatief gebruik van de Brunsummerheide (spartelbad, ruiterroute's, hondenuitlaat, recreanten en wandelpaden er expliciete afspraken bestaan tussen de gemeente Brunssum en Natuurmonumenten. Kort gezegd behelzen die afspraken: er komt niets bij en er gaat ook niets af!

Stikstofmaatregelen

Door Stichting Stop Buitenring en Natuurmonumenten wordt een aantal van de ingebrachte stikstofmaatregelen betwist.

Ontbreken cijfermateriaal per getroffen stikstofmaatregel

Met name het ontbreken van de basisberekeningen per stikstofmaatregel (cijfers) maakt de controle

van de effectiviteit van de maatregelen onmogelijk. Staatsraad Kranenbrug was hierover dan ook zeer kritisch. Die cijfers waren wel beschikbaar, aldus de landsadvocaat, maar hij wilde niet onnodig veel papier (2 ordners) aan het dossier toevoegen, een dossier dat overigens al bestaat uit vele tientallen ordners met papier en kaarten. Alleen het basismateriaal om de uitkomsten te kunnen controleren, ontbreekt.

Manege weg uit Brunssummerheide

Sluiting manege Brunssum dient te worden aangemerkt als autonoom, eerder vastgesteld beleid. Zo werd ook al in eerdere procedures aangaande de manege bij de Raad van State vanaf 2001, door zowel de eigenaar van de manege als de gemeente Brunssum, herhaald aangegeven dat verplaatsing (zelfs binnen 2 maanden) gerealiseerd kon worden.....

Bovendien beschikt de manege Brunssum niet meer over de vereiste vergunning uit hoofde van de Natuurbeschermingswet en had ook, uit hoofde van een eerder verleende tijdelijke vergunning, de manege al in 2010 verplaatst moeten zijn. Sedert 2010 is de manege dan ook illegaal, maar de provincie weigert tot op heden, om gevolg te geven aan diverse handhavingsverzoeken. De advocaat van Natuurmonumenten vond tijdens de zitting dan ook dat uitblijven van handhavend optreden door de provincie tegen deze illegaliteit, niet beloond kan en mag worden met het inbrengen van de sluiting van de manege als stikstofmaatregel voor de buitenring.

Het beroep van de ZLRJV (ruiterverening) en de exploitanten van de manege was voorafgaand aan de zitting ingetrokken. De landsadvocaat liet weten dat met de eigenaar van de manege (Stichting Gaudemus Equis) een geldelijke regeling was getroffen en de manege gesloten wordt.

Op vragen van de Staatsraad liet hij weten dat van verplaatsing/nieuwe vestiging in de nabijheid van de Brunssummerheide vooralsnog geen sprake was en dat de aangekochte ammoniakrechten van de Vogelsvalderenweg te Merkelbeek gegarandeerd niet gebruikt zullen gaan worden om de (toekomstige) komst van de manege in de nabijheid van de Brunssummerheide alsnog mogelijk te maken. Door de landsadvocaat kon overigens geen cijfermateriaal worden overlegd over de exacte bijdrage van de sluiting van de manege als stikstofmaatregel.

Stikstofmaatregelen onvoldoende

De landsadvocaat gaf ter zitting al aan dat mocht de Afdeling de mening van Natuurmonumenten en Stichting Stop Buitenring delen dat sluiting van de manege niet als stikstofmaatregel overeind kan blijven, de totale stikstofmaatregelen als onvoldoende kunnen worden beschouwd, met een vernietiging van het inpassingsplan als gevolg.

Vogelsvalderenweg

De opgevoerde sluiting van het varkensbedrijf aan de Vogelsvalderenweg en het opkopen van de ammoniakrechten, hebben nauwelijks enige positief effect op de stikstofemissie vanwege de Buitenring op de Brunssummerheide. Dit blijkt uit een door de provincie, kort voor de zitting, ingebracht rapport. Nu blijkt dat er nauwelijks een positief effect uitgaat van het opkopen van de ammoniakrechten wordt duidelijk dat de daaraan besteedde €50.000 niet nodig was geweest indien de provincie dat rapport voorafgaand aan de aankoop had laten opstellen.

Stichting Stop Buitenring plaatste ter zitting een groot vraagteken bij de diverse datums en argumenten die in de overeenkomst tot aankoop van de ammoniakrechten genoemd werden. Daar werd namelijk in het eerder opgesteld wijzigingsplan van de Vogelsvalderenweg nog met geen woord over gerept.

Verkeersintensiteiten

Verkeersplots

De overzichtplots van de verkeersintensiteiten in Parkstad waren niet toegevoegd aan de stukken. Diverse aangebrachte wijzigingen (o.a. stikstofmaatregelen) hebben geleid tot veranderde verkeersintensiteiten. De overzichtplots die waren toegevoegd betrof de intensiteiten die behoorden bij het inpassingsplan uit 2010!

Onderbouwing verkeersmodel

Maar ook de onderbouwing van het toegepaste verkeersmodel Buitenring Parkstad maakte geen deel uit van de door de provincie ter inzage gelegde stukken. Deze onderbouwing, "Technische rapportage verkeersmodel Parkstad Limburg" d.d. 22 juli 2010 werd op verzoek van Stichting Stop Buitenring en Natuurmonumenten door de landsadvocaat tijdens de zitting alsnog ingebracht. In die technische onderbouwing is te lezen dat ten onrechte rekening is gehouden met verkeersbewegingen (extra ritten) als gevolgd van "niet vastgesteld beleid", zoals een Waterparadijs in Landgraaf etc. Ook bleken de bezoekersaantallen van vele bestaande attracties veel te hoog ingeschat. Met de sluiting van de Amerikaanse Basis in Schinnen (vermindering van verkeer en arbeidsplaatsen) werd ook geen rekening gehouden. De Raad van State zal nu de onderbouwing van het verkeersmodel kunnen betrekken in haar uitspraak.

Duitse wegen

Ook de B258n, B56n en de L42 kwamen aan de orde.

B258N

Ten aanzien van de B258n vroeg de Staatsraad zich af of Provinciale Staten ten tijde van het nemen van het besluit wisten dat de B258n in Aken en bij de regering van de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen geen prioriteit meer hebben. Door Stichting Stop Buitenring werd nog aangevoerd dat ook de procedure in Duitsland toch anders verloopt dan de landsadvocaat schetst in zijn verweerschrift. De in Duitsland vereiste "Bürgerbeteiligung" heeft immers niet plaatsgevonden er heeft zich ook nog geen democratisch gekozen gremium uitgesproken voor aanleg van de B258n. Ook heeft de stad Herzogenrath laten weten dat er eerst een nieuwe MKBA moet worden opgesteld alvorens er door haar definitieve besluiten worden genomen. En juist in de MKBA van de buitenring wordt aangegeven dat de MKBA voor de Duitse B258n zwaar negatief zal uitvallen. Met het niet doorgaan van de B258n is geen rekening gehouden.

B56n

Stichting Stop Buitenring is van mening dat niet duidelijk is in hoeverre in de verkeersintensiteiten rekening is gehouden met de ingebruikname van de gehele B56n, inclusief de aansluiting op de A46. Aangezien de overzichtplots van het verkeer ontbreken is dit niet inzichtelijk te verkrijgen. De landsadvocaat kon de duidelijkheid hierover ook niet verschaffen tijdens de zitting.

L42n

De gevolgen van deze weg zijn niet meegenomen in het inpassingsplan van de buitenring.

Onderliggend wegennet

Waar Provinciale Staten in 2010 nog besloot om aanpassingen van het onderliggende wegennet, noodzakelijk door aanleg van de buitenring, voor haar rekening te nemen, bleek in het inpassingsplan van 2012 dat daarvan geen sprake meer was. Enkel wanneer er bloed vloeit, zullen er aanpassingen volgen aldus Gedupeerde Koppe.

Akerstraat/Allee te Hoensbroek

De gewijzigde situatie van rotonde, kleinere kruising naar grote kruising werd door Stichting Stop Buitenring en bewoners van de van Hövell tot Westerflierhof aan de orde gesteld. De capaciteit van de opstelstroken is onvoldoende voor een goede afwikkeling van het verkeer in de avondspits. Met name de veiligheid van de schoolgaande jeugd komt in het gedrang door de voorgenomen wijzigingen. Omdat fietsers gelijk met autoverkeer moeten gaan oversteken, wordt de klok 10 jaar teruggedraaid en zullen opnieuw ernstige ongelukken niet uitblijven.

Ook bleek dat de provincie geen oplossing, althans niet begrepen in het plangebied of budget van de buitenring, te hebben voor de problematiek die ontstaat door aanleg van de buitenring nabij de kern Amstenrade. Hier worden fietsers geacht de 2x keer zo drukke Allee over te steken zonder verkeerslichten.

Een "verkeersdeskundige" van Bureau Oranjewoud onderkende het probleem, maar legde de bal bij de scholieren: 'mensen moeten leren uitkijken, onderdeel van het opvoedingsproces.' Deze opmerking viel zichtbaar niet goed bij de rechters.

Ook ontstond er verwarring of kosten van fietsverbindingen ter plekke wel of niet begrepen waren in de kosten van het inpassingsplan. De landsadvocaat beweert in het verweerschrift nog van wel, maar dan is het later extra ter beschikking gestelde krediet van Gedeputeerde Staten ad 2,265 miljoen Euro weer niet te verklaren.

Ook het feit dat er meer ruimtebeslag nodig is voor de kruising is aan de orde gesteld, waardoor enkele bewoners van de Trichterweg, mede namens wie de Stichting Stop Buitenring beroep had aangetekend, schade ondervinden. Het veilig in- en uitrijden van hun woning zal nog moeilijker worden dan nu het geval is.

Op- en Afritten Nuth en Imstenraderweg op de A76

Beide op- en afritten maakten deel uit van het "Convenant Bereikbaarheidsimpuls Limburg", waarbij de uitvoering werd overgedragen aan de Provincie Limburg en waarvoor het Rijk geld ter beschikking heeft gesteld.

Het weghalen van de Op- en Afritten van de A76 in Nuth maken integraal deel uit van het Inpassingsplan Buitenring. Amper 1 minuut nadat Provinciale Staten het besluit omtrent het Inpassingsplan incl. het afsluiten van de op- en afritten hadden genomen, werd er door Provinciale Staten een motie aangenomen om de Op- en Afritten toch te handhaven. Ook Staatsraad Hagen leek zich af te vragen of hier nog wel sprake is van een zorgvuldig genomen besluit.

Hetzelfde kan gezegd worden van het niet doorgaan van de aanleg van de Op- en Afritten op de A76 nabij de Imstenraderweg, opgenomen in het MIRT en waarvoor 8 miljoen Euro ter beschikking stond. De aanleg ervan was overgedragen aan de provincie Limburg. In maart 2012 wilde Gedeputeerde Staten nog een inpassingsplan procedure starten. Met de gevolgen van de aanleg van deze op- en afritten werd, zo bleek tijdens de zitting, rekening gehouden in verkeersmodel van het inpassingsplan. Maar ook hier: eerst het inpassingsplan goedkeuren (incl. het voornemen om de op- en afritten) aan te leggen, direct gevolgd door een motie om deze op- en afritten niet aan te leggen. Inmiddels heeft het Rijk de ter beschikking gestelde 8 miljoen voor de op- en afritten nabij de Imstenraderweg op verzoek van Gedeputeerde Koppe ingetrokken.

Nut en Noodzaak

Met het **MKBA** (Maatschappelijke Kosten Baten Analyse) diskwalificeert de opsteller Ecorys zich zelf, schrijft Stichting Stop Buitenring al in haar beroep.

Natuurmonumenten stelt tijdens de zitting toch de indruk te hebben dat er naar gewenste resultaten toegewerkt is. Zo worden plotseling opbrengsten van de weg veel hoger berekend, ondanks dat juist door het verlagen van de snelheid tot 80 km er juist minder opbrengsten verwacht konden worden. Maar ook vele kosten zijn niet meegenomen in het MKBA, zoals verdragingskosten, aanpassing N274, "sunk costs" en de voorbereidingskosten van ambtenaren en operationele voorbereidingskosten. Ook de kosten van aanpassingen aan het onderliggende wegennet zijn niet meegenomen in het MKBA.

De landsadvocaat merkte op dat een ander is gebeurd volgens de laatste voorschriften van het OEI. Dat noopte appellant H. Janssen tot op de opmerking: "Dan moeten de voorschriften van het OEI wel op een juiste wijze worden uitgevoerd, hetgeen zeker niet het geval is"

Verder kwamen nog aan de orde:

Ander bureau: andere uitkomsten

Ter zitting kwam naar voren dat het kennelijk uitmaakt welk bureau de akoestische berekeningen maakt. Eerder waren in 2010 de berekeningen uitgevoerd door Arcadis, terwijl Oranjewoud deze berekening in 2012 uitvoerde. Vreemd genoeg leiden beide berekeningen tot een andere uitkomsten.

De knip op de Naanhofsweg in Vaesrade

Stichting Stop Buitenring maakte vooral duidelijk dat de inwoners van Vaesrade geen zienswijzen hebben kunnen inbrengen tegen deze afsluiting van de weg. Straks kunnen alleen nog fietsers en voetgangers via de naanhofsweg van en naar Vaesrade. Mocht Naanhof op deze locatie gevestigd blijven, zal het vrachtverkeer in conflict kunnen komen met het langzaam verkeer.

De landsadvocaat liet wel nog tijdens de zitting weten dat de Buitenring, zo die aangelegd wordt, niet in gebruik mag worden genomen indien door de gemeente Nuth geen besluit wordt genomen om de verkeersbestemming van de Naanhofsweg te wijzigen en de knip daadwerkelijk te realiseren.

De brug over de Buitenring nabij Klingbemden

Deze beroepsgrond van de Stichting Stop Buitenring is aan de orde geweest. De landsadvocaat stelt dat de toegangsweg wordt aangelegd zoals aangegeven in het Inpassingsplan. Dit staat haaks hetgeen is afgesproken met bewoners van de buurt en door wethouder Geurts gegeven garanties voor een andere aanleg blijken dus geen garanties te zijn.

Hardheid van afspraken van natuurcompensatie

Er is een Flora- en Faunaontheffing verleend waarin e.e.a geregeld is. Stichting Stop Buitenring zal bezwaar aantekenen binnen de bezwaartermijn van die ontheffing omdat zij van mening is dat garanties voor behoud van de compensatie ontbreken. De landsadvocaat bevestigt ter zitting die mening als hij stelt dat de eigenaresse van het Landgoed Amstenrade vrij is om de op kosten van de provincie, als compensatie voor het fourageergebied van de Das, aangelegde walnotenboomgaard te rooien.

Zienswijzen op een concept-inpassingsplan

Als Rode draad door de hele zitting loopt de omstandigheid dat burgers geen zienswijzen hebben kunnen indienen tegen de vele wijzigingen. Door de landsadvocaat steevast kleine wijzigingen genoemd. Maar 100 *1 maken toch 100. Door Stichting Stop Buitenring werd erop gewezen dat de door de landsadvocaat genoemde "kleine wijzigingen" voor de individuele burger heel grote gevolgen kan hebben.